

—
Верховний
Суд

ОГЛЯД
судової практики
Касаційного адміністративного суду
у складі Верховного Суду
за перше півріччя 2022 року

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів	9
1. Оподаткування	9
1.1. Засади податкового законодавства	9
1.1.1. Про застосування принципу стабільності в балансі з принципами загальності оподаткування, фіскальної достатності та соціальної справедливості щодо грошових зобов'язань із рентної плати за користування надрами для видобування природного газу	9
1.1.2. Про презумпцію добросовісності платника податків	9
1.2. Податкові зобов'язання	9
1.2.1. Про визначення коду товару за УКТ ЗЕД і застосування ставок акцизного податку до імпортованого товару (суміші на основі зброджених напоїв)	9
1.2.2. Про збільшення суми грошового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб	10
1.2.3. Про уналежнення моделі автомобіля до визначених Міністерством економічного розвитку і торгівлі України об'єктів для оподаткування транспортним податком	10
1.2.4. Про базу оподаткування для доходів, отриманих від провадження господарської діяльності, а також внесення змін до призначення платежу виконаного платіжного доручення	10
1.2.5. Про наслідки передачі третім особам обов'язку платника зі сплати єдиного внеску у взаємовідносинах між платником і повіреними за договорами доручення	11
1.2.6. Про наслідки заборгованості за векселями після ліквідації векселетримача	11
1.2.7. Про визначення випадків і критеріїв, коли в суб'єкта господарювання виникає обов'язок отримати ліцензію на право зберігання пального	11
1.3. Податковий облік	12
1.3.1. Про витрати у зв'язку з лісовідновленням, які неможливо прямо пов'язати з доходом відповідного періоду	12
1.3.2. Про формування даних податкового обліку	12
1.4. Звільнення від оподаткування	12
1.4.1. Про виконання обов'язків зі сплати єдиного соціального внеску відповідно до положень Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», який на час формування спірної вимоги не містив положень щодо звільнення від виконання цих обов'язків	12
1.4.2. Про звільнення від обкладення податком на додану вартість товарів, що належать до переліку відходів та брухту кольорових металів	12
1.4.3. Про відмову в застосуванні часткового звільнення від оподаткування товару у зв'язку з порушенням порядку його повернення на митну територію України	13

1.5. Податкова звітність	13
1.5.1. Про встановлення на підставі відповідної фінансової звітності обраного суб'єктом господарювання методу оцінки фінансового зобов'язання у вигляді поворотної фінансової допомоги	13
1.5.2. Про максимальну добову розбіжність між показами лічильника сумарного обліку нафтопродуктів і даними звітних документів касового апарата	13
1.5.3. Про наслідки реалізації права платника засобами поштового зв'язку подати податкову декларацію разом із заявою про повернення сум бюджетного відшкодування	14
1.6. Реалізація компетенції податкового органу	14
1.6.1. Про дотримання строку звернення до суду з позовом про визнання протиправним і скасування податкових повідомлень-рішень у разі, коли платник податків не проводив процедуру адміністративного оскарження таких рішень як досудового порядку вирішення спору	14
1.6.2. Про мораторій на проведення податкових перевірок на період карантину	14
1.6.3. Про формування електронних висновків у разі повернення надміру сплаченого податку	15
1.6.4. Про порядок повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість	15
1.6.5. Про наслідки ухвалення податкового повідомлення-рішення форми «П»	15
1.6.6. Про встановлення характеристики товарів / робіт / послуг під час визначення зіставності контрольованої та зіставних операцій	15
1.7. Доказування	16
1.7.1. Про податкову інформацію як джерело отримання даних і доказ порушення податкового законодавства	16
1.7.2. Про підтвердження нарахування та розрахунку пені в разі наявності заборгованості за бюджетною позичкою	16
2. Митна справа	16
2.1. Визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД	16
2.1.1. Про зміну коду товару при наступних імпорتنих операціях декларантом, який під час здійснення імпорتنих операцій у минулому самостійно визначив код товару за УКТ ЗЕД, прийнятий митним органом	16
2.1.2. Про визначення товарної позиції гільз згідно з УКТ ЗЕД	17
2.1.3. Про визначення коду товару нафтопродуктів згідно з УКТ ЗЕД	17
2.1.4. Про процедуру проведення експертного дослідження для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД	17
2.1.5. Про визначення коду зразка товару згідно з УКТ ЗЕД як промислового металобрухту	17
2.2. Антидемпінгові заходи	18
2.2.1. Про наслідки відсутності в Основних фактах і висновках, які стали підставою для застосування антидемпінгових заходів, обґрунтувань доцільності застосування підходів до встановлення розміру ставок антидемпінгового мита	18

2.2.2. Про повноваження митних органів після отримання результатів перевірки компетентним органом заявленої декларантом країни походження товару	18
РОЗДІЛ 2. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо захисту соціальних прав	18
1. Справи щодо містобудування та архітектурної діяльності	18
1.1. Про обставини, за яких можливе проведення реконструкції горищ у м. Львові за відсутності згоди мешканців будинку	18
1.2. Про можливість використання земельної ділянки із цільовим призначенням землі житлової та громадської забудови як для житлової забудови, так і для розміщення громадських будівель	19
2. Справи з питань здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин	19
2.1. Про незаконність відмови особі в наданні дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки згідно зі списком черговості	19
2.2. Про законні підстави відмови в погодженні проекту землеустрою	19
2.3. Про можливість проведення інвентаризації земельної ділянки після затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність / користування	19
2.4. Про суб'єктну належність обов'язку щодо замовлення та організації розроблення детального плану території	20
3. Справи щодо дозвільної системи у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності	20
3.1. Про поширення пропорції між українськими та іноземними передачами також на фільми	20
3.2. Про дискреційні повноваження Держпродспоживслужби щодо підтвердження міжнародного сертифіката	20
3.3. Про одну з підстав скасування припису, постановленого за наслідками здійснення державного нагляду (контролю)	21
3.4. Про підстави кваліфікації розповсюджувача продукції як особи, котра ввела продукцію в обіг	21
3.5. Про законодавчо визначені критерії щодо інформації про продукцію	21
3.6. Про випадки необхідності здійснення позапланової перевірки Національною радою з питань телебачення і радіомовлення	21
4. Справи щодо операцій із цінними паперами	22
4.1. Про підстави ухвалення суб'єктом рішення про відмову в погодженні набуття істотної участі у професійному учаснику фондового ринку	22

5. справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики	22
5.1. Про обумовлену законодавством вимогу щодо іграшок, які вводяться в обіг на території України, відповідати вимогам Технічного регламенту № 151	22
5.2. Про обов'язок споживача природного газу укласти договір розподілу природного газу	22
6. справи зі спорів у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень	23
6.1. Про умови скасування державної реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі	23
7. справи зі спорів щодо реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян і публічної житлової політики	23
7.1. Про неправомірність відмови у призначенні субсидії за житлово-комунальні послуги у зв'язку з відсутністю реєстрації місця проживання	23
8. справи щодо загальнообов'язкового державного пенсійного страхування	24
8.1. Про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника, який працював на посадах, віднесених до посад державних службовців	24
8.2. Про можливість урахувати при призначенні пенсії заробіток, отриманий за межами України	24
8.3. Про особливості зарахування до страхового стажу особи періоду перебування на обліку в центрі зайнятості	24
8.4. Про обов'язкову умову для проведення індексації пенсії	24
8.5. Про умови отримання грошової допомоги при виході на пенсію за Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»	25
8.6. Про визначення коефіцієнта заробітної плати для перерахунку пенсії особі, яка після призначення пенсії продовжила працювати	25
9. справи щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування	25
9.1. Про обов'язок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності здійснювати фінансування страхувальників-роботодавців у встановлені законодавством строки	25
10. справи щодо соціального захисту сімей із дітьми	26
10.1. Про обов'язкову умову для виникнення права на отримання матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (вагітність та пологи)	26
10.2. Про визначення суб'єкта, до повноважень якого належить вирішення питання щодо ліквідації дитячого будинку сімейного типу	26
11. справи щодо праці та зайнятості населення	26
11.1. Про необхідність підтвердження доказами наявності фактичних обставин при розгляді заяви про забезпечення позову у справах про оскарження постанов органів Держпраці про накладення штрафу та їх оцінки судом	26
11.2. Про оформлення вимоги щодо надання документів, необхідних для проведення інспекційного відвідування інспектором праці	27
11.3. Про особливості перевірки громадських організацій органами Держпраці	27

11.4. Про неправомірність проведення перевірки додержання законодавства про працю на підставі визнаного судом нечинним Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю	27
11.5. Про важливість належного заповнення табеля обліку використання робочого часу	28
12. Справи у сфері культури	28
12.1. Про відсутність у законодавстві норм, які б визначали чіткий перелік осіб, віднесених до борців за незалежність України у ХХ столітті	28
РОЗДІЛ 3. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян	28
1. Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади	28
1.1. Про порядок проведення громадського обговорення згідно з вимогами Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»	28
2. Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав	29
2.1. Про підстави ухвалення рішення про заборону особі в'їзду в Україну у зв'язку з невиконанням такою особою рішень суду або органів державної влади саме під час попереднього перебування на території України	29
2.2. Про порядок реєстрації місця проживання	29
2.3. Про відповідність вимогам законодавства підстав обмеження у в'їзді на тимчасово окуповану територію	29
3. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби	30
3.1. Про порядок визначення результатів службової діяльності державних службовців без проведення оціночної співбесіди	30
4. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо проходження служби	30
4.1. Про порядок ухвалення рішення про зміну структури виконавчого апарату органу місцевого самоврядування та його штатної чисельності, а також витрат на утримання ради та її виконавчого комітету	30
4.2. Про порядок проведення індексації грошового забезпечення	31
4.3. Про рівнозначність понять «грошове забезпечення» і «заробітна плата», які використано в законодавстві, що регулює трудові правовідносини	31
5. Справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів	31
5.1. Про відсутність обов'язку державного виконавця повідомляти боржника про опис майна	31
5.2. Про реалізацію повноважень органу опіки і піклування за статтею 177 Сімейного кодексу України	32
6. Справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно здійснення публічних закупівель	32
6.1. Про підстави для відміни торгів та визнання їх такими, що не відбулися	32

6.2. Про перелік кваліфікаційних критеріїв згідно із Законом України «Про публічні закупівлі»	32
6.3. Про вимоги до тендерної документації у випадках, коли предметом закупівлі є роботи, які потребують спеціального дозволу (ліцензії)	32
6.4. Про відмінності в тексті договору від його проєкту, які не впливають на результат тендеру	33
7. справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно бюджетної системи й бюджетного процесу; державного боргу	33
7.1. Про визначення суб'єкта контролю за бюджетами районних та міських рад	33
8. справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно процедур здійснення контролю Рахунковою палатою, Державною аудиторською службою України, державного фінансового контролю	33
8.1. Про значення довідки зустрічної звірки для підприємств, установ і організацій, на яких вона проводиться	33
9. справи щодо забезпечення громадського порядку й безпеки, національної безпеки та оборони України	34
9.1. Про повноваження Держпраці щодо неналежного розслідування нещасних випадків	34
9.2. Про порядок проведення опитування, заповнення форми оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та постановлення термінового заборонного припису	34
9.3. Про вимоги до рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів	34
9.4. Про значення дотримання процедури відібрання зразків харчової продукції під час контрольного заходу для їх подальшого лабораторного дослідження	35
РОЗДІЛ 4. Процесуальні питання	35
1. Процесуальні строки	35
1.1. Про мету продовження процесуального строку, встановленого судом	35
1.2. Про продовження процесуального строку у період дії воєнного стану	35
1.3. Про поновлення процесуальних строків у період дії воєнного стану	36
2. Судові виклики та повідомлення	36
2.1. Про забезпечення справедливого судового розгляду справ у період дії воєнного стану	36
3. Представники	36
3.1. Про можливість подання представником довіреності в електронній формі без нотаріального посвідчення	36
4. Судове рішення	37
4.1. Про підстави роз'яснення судового рішення	37
5. Додаткове судове рішення	37
5.1. Про додаткове судове рішення	37

6. Апеляційне оскарження судових рішень	37
6.1. Про дотримання строку подання апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції, ухваленого за правилами статті 287 КАС України	37
7. Визначення юрисдикції спорів	38
7.1. Про перелік випадків, у яких апеляційний адміністративний суд розглядає справи як суд першої інстанції	38

РОЗДІЛ 1. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів

1. Оподаткування

1.1. Засади податкового законодавства

1.1.1. Про застосування принципу стабільності в балансі з принципами загальності оподаткування, фіскальної достатності та соціальної справедливості щодо грошових зобов'язань із рентної плати за користування надрами для видобування природного газу

Застосування підвищеної ставки рентної плати у 2015 році було виправданим і не може оцінюватися як свавільне втручання у право на мирне володіння майном, оскільки відбувалося з огляду на суспільні інтереси держави. Немає колізії між нормою підпункту 4.1.9 пункту 4.1 статті 4 Податкового кодексу України та принципом стабільності, який застосовується в системному зв'язку з іншими принципами податкового законодавства. Така норма не застосовується лише тоді, якщо вона суперечить принципу верховенства права в контексті права платника податку на мирне володіння майном.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 19 квітня 2022 року у справі № 816/687/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104044775>.

1.1.2. Про презумпцію добросовісності платника податків

Вирішуючи податкові спори, суд керується презумпцією добросовісності платника, яка резюмує економічну виправданість дій, що мають своїм наслідком отримання податкової вигоди, а також достовірність відомостей у бухгалтерській та податковій звітності. Визначальним фактором для формування податкового кредиту платником податку на додану вартість є відповідність податкової накладної порядку її заповнення та подальше використання придбаних товарів (основних фондів) в оподатковуваних операціях у межах господарської діяльності платника.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 квітня 2022 року у справі № 200/5932/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104094827>.

1.2. Податкові зобов'язання

1.2.1. Про визначення коду товару за УКТ ЗЕД і застосування ставок акцизного податку до імпортованого товару (суміші на основі зброджених напоїв)

Найбільш точний опис товару (суміші зі зброджених напоїв та суміші на основі зброджених напоїв) для цілей оподаткування акцизним податком – це саме «інші зброджені напої» (включаючи суміші зі зброджених напоїв та суміші на основі зброджених напоїв), фактична міцність яких вища за 1,2 відсотка об'ємних одиниць

етилового спирту, але не перевищує 22 відсотки об'ємних одиниць етилового спирту (за кодом 2206 00 39 00). Акцизний податок за ввезений товар має сплачуватися за ставкою 8,02 грн за 1 літр.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 19 квітня 2022 року у справі № 1.380.2019.005537 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104400856>.

1.2.2. Про збільшення суми грошового зобов'язання з податку на доходи фізичних осіб

Підставами для кваліфікації отриманого платником доходу як доходу від здійснення господарської (підприємницької) діяльності була реалізована платником діяльність з ознаками господарської, з огляду на її систематичний характер упродовж 2013–2015 років, обсяги придбаного (збудованого шляхом фінансування будівництва) житла з метою подальшого продажу. Для застосування цих правил необхідна така умова, як отримання доходу фізичною особою-підприємцем, що презюмує реєстрацію особи підприємцем відповідно до Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 23 травня 2022 року у справі № 810/3116/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104759436>.

1.2.3. Про уналежнення моделі автомобіля до визначених Міністерством економічного розвитку і торгівлі України об'єктів для оподаткування транспортним податком

Під час уналежнення моделі автомобіля до визначених Міністерством економічного розвитку і торгівлі України об'єктів для оподаткування транспортним податком виправданим є застосування загальноприйнятого позначення об'єму двигуна у літрах, а не його детальних технічних характеристик у кубічних сантиметрах, оскільки цього достатньо для ідентифікації автомобіля. Такий підхід відображає економічні характеристики автомобіля і відхилення на декілька тисячних від застосованого Міністерством економічного розвитку і торгівлі України показника в літрах об'єму двигуна не вказує на те, що відповідний автомобіль не є об'єктом оподаткування, оскільки це не впливає на його середньоринкову вартість.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 20 червня 2022 року у справі № 826/15940/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104952027>.

1.2.4. Про базу оподаткування для доходів, отриманих від провадження господарської діяльності, а також внесення змін до призначення платежу виконаного платіжного доручення

Чистий оподатковуваний дохід є базою оподаткування для доходів, отриманих від провадження господарської діяльності, не лише для обчислення податку на доходи фізичних осіб, а й для єдиного внеску та військового збору. З моменту перерахування

грошових коштів на рахунок отримувача обов'язок банку з виконання доручення платника вважається виконаним. Уточнення інформації, вказаної у реквізиті «Призначення платежу» виконаного платіжного доручення, вирішується сторонами в порядку, узгодженому між ними, без участі банку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 лютого 2022 року у справі № 1.380.2019.003363 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103402251>.

1.2.5. Про наслідки передачі третім особам обов'язку платника зі сплати єдиного внеску у взаємовідносинах між платником і повіреними за договорами доручення

Реалізація взаємовідносин між платником і повіреними за договорами доручення не зумовлює передачі третім особам обов'язку платника зі сплати єдиного внеску. Власником коштів є саме платник, від імені якого здійснено відповідні платежі коштом сум єдиного соціального внеску, а не будь-яка третя особа.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2022 року у справі № 360/893/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103562012>.

1.2.6. Про наслідки заборгованості за вексями після ліквідації векселетримача

Вексель як актив не втрачає своєї правової сили внаслідок ліквідації векселетримача та може й надалі використовуватися в обігу. Заборгованість за такими вексями не може вважатися безнадійною кредиторською заборгованістю та не передбачає обов'язку включити її до інших доходів звітного періоду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2022 року у справі № 809/4373/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103562011>.

1.2.7. Про визначення випадків і критеріїв, коли в суб'єкта господарювання виникає обов'язок отримати ліцензію на право зберігання пального

Для оцінки наявності в діях суб'єкта господарювання складу правопорушення у вигляді реалізації діяльності зі зберігання пального без отримання відповідної ліцензії, з'ясуванню підлягають місце та спосіб його зберігання, мета придбання, технічні характеристики використаних для цього споруд (обладнання, ємностей), обсяги споживання, закупівлі та умови використання пального. Ці обставини складають об'єктивну та суб'єктивну сторони правопорушення. Сам по собі факт наявності «на балансі» у суб'єкта господарювання невикористаного пального – не є достатньою підставою, щоб кваліфікувати його існування як «зберігання пального без отримання відповідної ліцензії».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 червня 2022 року у справі № 260/3859/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104778702>.

1.3. Податковий облік

1.3.1. Про витрати у зв'язку з лісовідновленням, які неможливо прямо пов'язати з доходом відповідного періоду

Витрати, понесені у зв'язку з лісовідновленням, яке передбачає довготривалий (більше одного року) технологічний цикл виробництва, неможливо пов'язати з доходом відповідного періоду. Вони мають належати до витрат того звітного періоду, у якому були понесені відповідно до абзацу другого пункту 7 Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318 «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 квітня 2022 року у справі № 620/4002/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104112905>.

1.3.2. Про формування даних податкового обліку

Виплати (матеріальна допомога, заохочувальні та компенсаційні виплати), які отримують працівники, належать до структури заробітної плати, а тому платник податків правильно визначив фінансовий результат до оподаткування (прибуток) за період, що перевірявся, та правомірно уналежнив такі виплати працівникам до витрат підприємства на підставі вимог національного законодавства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 червня 2022 року у справі № 120/4886/18-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104677357>.

1.4. Звільнення від оподаткування

1.4.1. Про виконання обов'язків зі сплати єдиного соціального внеску відповідно до положень Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», який на час формування спірної вимоги не містив положень щодо звільнення від виконання цих обов'язків

З 13 лютого 2020 року платник має виконувати обов'язки зі сплати єдиного соціального внеску відповідно до положень Закону України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», який на час формування спірної вимоги не містив положень щодо звільнення від виконання обов'язків, установлених статтею 6 цього Закону.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 12 квітня 2022 року у справі № 360/286/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103945912>.

1.4.2. Про звільнення від обкладення податком на додану вартість товарів, що належать до переліку відходів та брухту кольорових металів

Вартість сировини для виготовлення різних видів продукції може відрізнитися, оскільки залежить від кон'юнктури внутрішнього ринку, фонду заробітної плати, на яку

впливає обсяг проданої продукції. Найменування товару «відходи алюмінієві (включаючи браковані товари)» міститься в переліку відходів та брухту кольорових металів, операції з постачання, зокрема імпорту, яких тимчасово, до 1 січня 2022 року, звільнені від обкладення податком на додану вартість.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 квітня 2022 року у справі № П/320/722/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104008938>.

1.4.3. Про відмову в застосуванні часткового звільнення від оподаткування товару у зв'язку з порушенням порядку його повернення на митну територію України

Товари, які були переведені в митний режим переробки за межами митної території України, звільнені від часткового оподаткування у разі ввезення (повернення) на територію України в межах визначеного Митним кодексом України строку. У такому разі сплаті підлягає плюсова різниця між сумами податку, розрахованими відповідно до бази оподаткування продуктів переробки та бази оподаткування товарів, вивезених за межі митної території України для переробки, визначеними за правилами, установленними пунктом 190.1 статті 190 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 21 квітня 2022 року у справі № 812/1159/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104044887>.

1.5. Податкова звітність

1.5.1. Про встановлення на підставі відповідної фінансової звітності обраного суб'єктом господарювання методу оцінки фінансового зобов'язання у вигляді поворотної фінансової допомоги

Позикові кошти спочатку обліковуються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат, понесених на проведення операції, а надалі обліковуються за амортизаційною вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 січня 2022 року у справі № 160/6107/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103028095>.

1.5.2. Про максимальну добову розбіжність між показами лічильника сумарного обліку нафтопродуктів і даними звітних документів касового апарата

Після оприбуткування нафтопродуктів дані лічильника сумарного обліку паливно-роздавальних колонок, система керування паливно-роздавальними колонками та реєстратори розрахункових операцій діють як одне ціле, а розбіжність між ними не повинна становити більш ніж 0,1 %. Дані про пальне, оприбутковане згідно з даними бухгалтерського обліку, мають відповідати даним реєстратора розрахункових операцій, який є носієм доказової інформації про обіг пального на АЗС.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 лютого 2022 року у справі № 823/2062/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103128833>.

1.5.3. Про наслідки реалізації права платника засобами поштового зв'язку подати податкову декларацію разом із заявою про повернення сум бюджетного відшкодування

Протиправне анулювання реєстрації платника податку на додану вартість та його непоновлення не позбавляє такого платника подати податкову декларацію разом із заявою про повернення сум бюджетного відшкодування саме засобами поштового зв'язку. Якщо у встановленому законом порядку контролюючий орган не відмовив у прийнятті поданої платником податків податкової звітності, її необхідно вважати прийнятою відповідно до підпункту 49.9.2 пункту 49.9 статті 49 Податкового кодексу України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2022 року у справі № 520/4810/2020 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103914489>.

1.6. Реалізація компетенції податкового органу

1.6.1. Про дотримання строку звернення до суду з позовом про визнання протиправним і скасування податкових повідомлень-рішень у разі, коли платник податків не проводив процедуру адміністративного оскарження таких рішень як досудового порядку вирішення спору

Процесуальний строк звернення до суду з позовом про скасування податкового повідомлення-рішення (рішення про застосування штрафних санкцій), якщо платник не використовував процедуру досудового вирішення спору (адміністративного оскарження), визначається частиною другою статті 122 Кодексу адміністративного судочинства України – становить шість місяців і обчислюється з дня, коли особа дізналася або мала дізнатися про порушення своїх прав, свобод чи інтересів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі колегії суддів судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів від 27 січня 2022 року у справі № 160/11673/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034921>.

1.6.2. Про мораторій на проведення податкових перевірок на період карантину

Податковий кодекс України встановлює мораторій на проведення податкових перевірок на період карантину.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 лютого 2022 року у справі № 420/12859/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103521476>.

1.6.3. Про формування електронних висновків у разі повернення надміру сплаченого податку

Повернення надміру сплаченого податку здійснюється шляхом формування електронного висновку територіальним підрозділом контролюючого органу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 лютого 2022 року у справі № 826/3519/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103521455>.

1.6.4. Про порядок повернення суми бюджетного відшкодування податку на додану вартість

Попри узгодженість сум бюджетного відшкодування, алгоритм дій з відшкодування відбувається після прийняття декларації та внесення в реєстр заяв про повернення таких сум на підставі декларації з податку на додану вартість і здійснюється в автоматичному та хронологічному порядку відповідно до черговості внесення заяв до реєстру.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 травня 2022 року у справі № 400/3455/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104178026>.

1.6.5. Про наслідки ухвалення податкового повідомлення-рішення форми «П»

Винесення контролюючим органом податкового повідомлення-рішення форми «П» (що є наслідком складання акта перевірки, проведеної у межах 1095 днів, і яким зменшено від'ємне значення об'єкта оподаткування податком на прибуток), відповідає вимогам пункту 102.1 статті 102 Податкового кодексу України як таке, що зумовлює вимогу здійснити виправлення у показниках податкової звітності з податку на прибуток в частині завищеної суми від'ємного значення об'єкта оподаткування.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 травня 2022 року у справі № 160/12944/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104383667>.

1.6.6. Про встановлення характеристики товарів / робіт / послуг під час визначення зіставності контрольованої та зіставних операцій

Застосування контролюючим органом підходу «pellet premiums atlantic blast furnace 65%Fe» відповідає вимогам норми підпункту 39.2.2.2 пункту 39.2 статті 39 Податкового кодексу України щодо аналізу характеристики товарів / робіт / послуг, які є предметом операції, під час визначення зіставності контрольованої та зіставних операцій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 червня 2022 року у справі № 440/1053/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105086314>.

1.7. Доказування

1.7.1. Про податкову інформацію як джерело отримання даних і доказ порушення податкового законодавства

Податкова інформація не є тим джерелом отримання даних, які згідно з положеннями статті 83 Податкового кодексу України можуть служити підставою для висновків контролюючих органів під час проведення перевірок, не заснована на безпосередньому аналізі первинних документів і не є належним доказом у розумінні процесуального закону. Тому така інформація не може бути доказом порушення платником податкового законодавства.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 24 лютого 2022 року у справі № 420/8924/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103562015>.

1.7.2. Про підтвердження нарахування та розрахунку пені в разі наявності заборгованості за бюджетною позичкою

Правові підстави нарахування та розрахунку пені підтверджують обставини щодо наявності заборгованості за бюджетною позичкою, підстави та час її виникнення, а також договори про надання бюджетної позички, акти передачі-прийому заборгованості за бюджетною позичкою, розрахунками пені тощо.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2022 року у справі № 380/6944/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103914440>.

2. Митна справа

2.1. Визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД

2.1.1. Про зміну коду товару при наступних імпорتنих операціях декларантом, який під час здійснення імпорتنих операцій у минулому самостійно визначив код товару за УКТ ЗЕД, прийнятий митним органом

Декларант, який під час здійснення імпорتنих операцій у минулому самостійно визначив код товару за УКТ ЗЕД, прийнятий митним органом, не позбавлений можливості змінити код товару при наступних імпорتنих операціях, а в разі незгоди митного органу із таким кодом – оскаржити його в адміністративному або в судовому порядку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 лютого 2022 року у справі № 808/3175/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103313542>.

2.1.2. Про визначення товарної позиції гільз згідно з УКТ ЗЕД

Гільзи є фітингом для труб, який підлягає класифікації за товарною позицією 7307 «Фітинги для труб і трубок (наприклад, муфти, коліна, втулки) з чорних металів», а не за позицією 9025.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 квітня 2022 року у справі № 826/11425/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104112940>.

2.1.3. Про визначення коду товару нафтопродуктів згідно з УКТ ЗЕД

Товарні позиції 2709 та 2710 згідно з УКТ ЗЕД є спорідненими та охоплюють схожі нафтопродукти (складні суміші вуглеводнів різних класів). До позиції 2709 включається сирі нафтопродукти, щодо яких не здійснювалося оброблення, за винятком окремих його видів. До позиції 2710 належать нафтопродукти, піддавалися будь-якому обробленню, крім оброблень, визначених у поясненні до товарної позиції 2709.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 травня 2022 року у справі № 260/1188/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104212897>.

2.1.4. Про процедуру проведення експертного дослідження для визначення коду товару згідно з УКТ ЗЕД

Протиправним є рішення контролюючого органу про визначення коду товару, якщо не дотримано законодавчих вимог, які регламентують підстави і порядок взяття проб (зразків) товарів, що перебувають під митним контролем, а також гарантій, які надаються декларантам під час цього процесу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 червня 2022 року у справі № 818/295/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104718848>.

2.1.5. Про визначення коду зразка товару згідно з УКТ ЗЕД як промислового металобрухту

Встановивши в межах здійснення митного контролю, що використання товару за функціональним призначенням неможливе, та зазначивши, що, враховуючи вміст дорогоцінних металів (срібло, золото), переробка товару з метою добування дорогоцінних металів цілком вірогідна, зразок товару може бути класифіковано як промисловий металобрухт відповідно до положень Закону України «Про металобрухт».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 14 червня 2022 року у справі № 810/2192/16 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104778770>.

2.2. Антидемпінгові заходи

2.2.1. Про наслідки відсутності в Основних фактах і висновках, які стали підставою для застосування антидемпінгових заходів, обґрунтувань доцільності застосування підходів до встановлення розміру ставок антидемпінгового мита

Відсутність або недоведення стороною антидемпінгового розслідування відповідних обставин свідчить про відсутність підстав для скасування антидемпінгових заходів, що застосовані за результатом такого розслідування. Відсутність в Основних фактах і висновках, які стали підставою для застосування антидемпінгових заходів, обґрунтувань доцільності застосування підходів до встановлення розміру ставок антидемпінгового мита не може свідчити про дискримінаційні умови його застосування в цілому та протиправність рішення про застосування відповідних антидемпінгових заходів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 лютого 2022 року у справі № 640/110/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103521490>.

2.2.2. Про повноваження митних органів після отримання результатів перевірки компетентним органом заявленої декларантом країни походження товару

Митний орган не наділений повноваженнями діяти на власний розсуд за вказаних обставин та проводити додаткову перевірку документів про походження товару після отримання результатів такої перевірки компетентним органом заявленої декларантом країни походження товару.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 квітня 2022 року у справі № 260/2805/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103914567>.

РОЗДІЛ 2. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо захисту соціальних прав

1. Справи щодо містобудування та архітектурної діяльності

1.1. Про обставини, за яких можливе проведення реконструкції горищ у м. Львові за відсутності згоди мешканців будинку

З огляду на те, що горище вважалось аварійним, непридатним до нормальної експлуатації, в силу приписів пункту 1.15 Положення про порядок проведення переобладнання горищ на мансардні поверхи або надбудов у житлових будинках на території м. Львова з метою ремонту дахів та розширення житлового фонду (Положення № 442), при проведенні реконструкції горища під мансардний поверх згода мешканців будинку не вимагалася.

Детальніше із текстом постанови Верховного Суду від 8 лютого 2022 року у справі № 1304/10452/12 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103128751>.

1.2. Про можливість використання земельної ділянки із цільовим призначенням землі житлової та громадської забудови як для житлової забудови, так і для розміщення громадських будівель

Земельна ділянка, надана особі в користування на праві оренди, за цільовим призначенням належить до земель житлової та громадської забудови й може використовуватися як для житлової забудови, так і для розміщення громадських будівель

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 9 червня 2022 року у справі № 460/2596/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104694513>.

2. Справи з питань здійснення публічно-владних управлінських функцій із розпорядження земельними ділянками; землеустрою; державної експертизи землевпорядної документації; регулювання земельних відносин

2.1. Про незаконність відмови особі в наданні дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки згідно зі списком черговості

Відмова особі в наданні дозволу на розробку проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки з причини надання такого дозволу іншій особі та на підставі рекомендацій постійної депутатської комісії міської ради з питань містобудування, житлово-комунального господарства, інфраструктури, комунальної власності, енергозбереження та земельних відносин щодо надання земельних ділянок згідно зі списком черговості подання заяв є незаконною відповідно до частини сьомої статті 118 Земельного кодексу України, яка передбачає вичерпний перелік таких підстав.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав Касаційного адміністративного суду від 18 травня 2022 року у справі № 154/3345/16 можна ознайомитися за посиланням – <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/104361505>.

2.2. Про законні підстави відмови в погодженні проекту землеустрою

Ненабрання необхідної більшості голосів депутатів не може бути підставою для законної відмови у погодженні проекту землеустрою відповідно до норм Земельного кодексу України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 січня 2022 у справі № 200/13539/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103027846>.

2.3. Про можливість проведення інвентаризації земельної ділянки після затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність / користування

Законодавство України не передбачає заборони проведення інвентаризації земельної ділянки після затвердження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки у власність / користування, адже інвентаризація земельної ділянки відповідно до статті 35 Закону України «Про землеустрій» не змінює та не встановлює прав власності /

користування на земельну ділянку, а лише спрямована на усунення недоліків такої земельної ділянки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 11 травня 2022 року у справі № 808/1864/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104257974>.

2.4. Про суб'єктну належність обов'язку щодо замовлення та організації розроблення детального плану території

З аналізу норм Порядку розроблення містобудівної документації (Порядок № 290) випливає, що замовлення та організація розроблення детального плану території покладається на суб'єкта владних повноважень.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 червня 2022 року у справі № 620/554/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104677497>.

3. Справи щодо дозвільної системи у сфері господарської діяльності; ліцензування видів господарської діяльності; нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності; реалізації державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності; розроблення і застосування національних стандартів, технічних регламентів та процедур оцінки відповідності

3.1. Про поширення пропорції між українськими та іноземними передачами також на фільми

Передачі як складові програм є інформаційними продуктами та, як і фільми, належать до категорії аудіовізуальних творів / продуктів. Таким чином, частина четверта статті 28 Закону України «Про телебачення і радіомовлення» визначає пропорції між українськими та іноземними передачами, у тому числі фільмами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 27 січня 2022 року у справі № 826/12838/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034230>.

3.2. Про дискреційні повноваження Держпродспоживслужби щодо підтвердження міжнародного сертифіката

Аналіз положень Закону України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» дає підстави для висновку, що в ході консультацій із компетентним органом, який видав міжнародний сертифікат, може бути підтверджена його прийнятність, так і Держпродспоживслужба може визнати сертифікат неприйнятним. У разі прийнятності сертифіката вантаж підлягає фізичній перевірці, а в разі неприйнятності – особі, відповідальній за вантаж, відмовляють у його ввезенні на митну територію України.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 лютого 2022 року у справі № 1.380.2019.001439 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103128805>.

3.3. Про одну з підстав скасування припису, постановленого за наслідками здійснення державного нагляду (контролю)

Держгеонадра не позбавлене можливості в інший спосіб, аніж шляхом оформлення припису, усувати наслідки недобросовісної та протиправної поведінки надрокористувача (перевищення показників видобутку корисних копалин у відповідні періоди), відновлювати законність у відносинах щодо користування надрами і вчиняти заходи, спрямовані на недопущення в майбутньому цих дій, вимагати відшкодування заподіяної шкоди, проте метою припису є саме усунення порушень, якщо такі порушення фактично мали місце під час проведення перевірки і їх можливо усунути.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 1340/3623/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104025990>.

3.4. Про підстави кваліфікації розповсюджувача продукції як особи, котра ввела продукцію в обіг

Розповсюджувач може бути визнаний особою, що ввела продукцію в обіг, лише у випадку ненадання ним документації, що дає змогу встановити найменування та місцезнаходження виробника або особи, яка поставила йому цю продукцію, а отже неможливості ідентифікації органом ринкового нагляду такої особи.

У випадку надання розповсюджувачем інформації щодо виробника або особи, яка поставила йому продукцію, орган ринкового нагляду зобов'язаний вжити заходів щодо перевірки такої інформації з метою ідентифікації цієї особи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 квітня 2022 року у справі № 1440/2024/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103944059>.

3.5. Про законодавчо визначені критерії щодо інформації про продукцію

Інформація про продукцію, визначена частиною першою статті 15 Закону України «Про захист прав споживачів», повинна бути розміщена чітко та розбірливо, щоб сформувавши у споживача чітке уявлення про продукцію, виробника, склад, якість, термін придатності тощо.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 160/1652/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026073>.

3.6. Про випадки необхідності здійснення позапланової перевірки Національною радою з питань телебачення і радіомовлення

Для перевірки виконання ліцензіатом рішень та/або приписів Національної ради з питань телебачення і радіомовлення щодо усунення порушень вимог

законодавства та/або умов ліцензії, виданих за результатами проведених перевірок, необхідне здійснення позапланової перевірки.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 травня 2022 року у справі № 826/17714/15 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104177982>.

4. Справи щодо операцій із цінними паперами

4.1. Про підстави ухвалення суб'єктом рішення про відмову в погодженні набуття істотної участі у професійному учаснику фондового ринку

У підпунктах 3 та 4 пункту 7 розділу V Порядку погодження наміру набуття або збільшення особою істотної участі у професійному учаснику фондового ринку, затвердженого рішенням Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 13 березня 2012 року № 394, наведено підстави для прийняття рішення Комісії про відмову в погодженні набуття істотної участі або збільшення істотної участі у професійному учаснику фондового ринку. Водночас обставина відповідності зацікавленої особи критерію здатності надати додаткову фінансову підтримку фінансовій установі прямо не зарахована законодавцем до підстав для прийняття рішення про відмову у видачі письмового погодження набуття або збільшення істотної участі у фінансовій установі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 25 травня 2022 року у справі № 820/5046/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104466993>.

5. Справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики

5.1. Про обумовлену законодавством вимогу щодо іграшок, які вводяться в обіг на території України, відповідати вимогам Технічного регламенту № 151

На території України введені в обіг іграшки мають відповідати вимогам Технічного регламенту безпечності іграшок, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2018 року № 151, про що свідчить нанесення знака відповідності технічним регламентам згідно із загальними принципами маркування, установленіми законом.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 7 лютого 2022 року у справі № 160/643/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103127833>.

5.2. Про обов'язок споживача природного газу укласти договір розподілу природного газу

Закон України «Про ринок природного газу» не містить прямої та однозначної норми щодо того, хто саме повинен бути замовником послуг із розподілу газу. Однак видається очевидним, що такий договір має бути укладено й що незалежно від того,

хто є замовником (постачальник чи споживач), витрати на послуги з розподілу газу в решті-решт буде нести споживач.

Таким чином, отримання і споживання природного газу побутовими споживачами України забезпечується двома послугами: постачанням природного газу та його розподілом, на отримання яких у побутового споживача повинні бути укладені два окремі договори – на постачання природного газу (укладається побутовим споживачем із постачальником, який має відповідну ліцензію) і на розподіл природного газу (укладається побутовим споживачем як Замовником послуги розподілу з відповідним Оператором ГРМ, що має відповідну ліцензію на провадження діяльності в межах території, де розташований відповідний об'єкт споживача).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 червня 2022 року у справі №640/9828/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104794018>.

6. Справи зі спорів у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень

6.1. Про умови скасування державної реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі

Скасування державної реєстрації земельної ділянки здійснюється в разі, коли речове право на земельну ділянку не зареєстровано з вини заявника, тобто особи, за заявою якої проводилася державна реєстрація земельної ділянки в Державному земельному кадастрі. Тобто підставою для скасування державної реєстрації земельної ділянки в Державному земельному кадастрі є наявність вини з боку особи, за заявою якої вносилися відомості до Державного земельного кадастру про земельну ділянку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 травня 2022 року у справі № 819/375/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191459>.

7. Справи зі спорів щодо реалізації публічної політики у сферах праці, зайнятості населення та соціального захисту громадян і публічної житлової політики

7.1. Про неправомірність відмови у призначенні субсидії за житлово-комунальні послуги у зв'язку з відсутністю реєстрації місця проживання

Відсутність реєстрації місця проживання особи в належному їй житловому приміщенні не може бути підставою для відмови у призначенні субсидії за житлово-комунальні послуги, оскільки Положення про порядок призначення та надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 1995 року № 848, не пов'язує можливість її призначення з такими обставинами, а пункт 5 цього Положення містить виключний перелік підстав для такої відмови.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 401/676/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026185>.

8. Справи щодо загальнообов'язкового державного пенсійного страхування

8.1. Про призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника, який працював на посадах, віднесених до посад державних службовців

Непрацездатні члени сім'ї померлого годувальника, які були на його утриманні, мають право на призначення пенсії у зв'язку з втратою годувальника на підставі статті 37 Закону України від 16 грудня 1993 року № 3723-XII «Про державну службу» за наявності таких умов: 1) смерть годувальника настала у період перебування на державній службі; 2) стаж державної служби померлого годувальника становив не менше 10 років на день набрання чинності (01 травня 2016 року) Законом України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII «Про державну службу».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 січня 2022 року у справі № 681/1009/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103028002>.

8.2. Про можливість урахувати при призначенні пенсії заробіток, отриманий за межами України

Можливість врахувати при призначенні пенсії заробіток, отриманий за межами України, залежить від сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України за цей період.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 лютого 2022 року у справі № 755/139/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103402223>.

8.3. Про особливості зарахування до страхового стажу особи періоду перебування на обліку в центрі зайнятості

Виплата допомоги по безробіттю та перебування на обліку безробітних є самостійними процедурами з окремими строками й підставами для їх початку та припинення. До страхового стажу особи, яка перебувала на обліку в центрі зайнятості як безробітна, зараховується лише період, протягом якого особа отримувала допомогу по безробіттю, а не весь період перебування особи на обліку в центрі зайнятості як безробітної.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 638/7217/16-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026198>.

8.4. Про обов'язкову умову для проведення індексації пенсії

Обов'язковою умовою для проведення індексації пенсії є подання позивачем довідки підприємства, де він працює, у якій зазначається розмір оплати праці, проіндексована її сума й сума індексації, з урахуванням тих обставин, що заробітна плата працюючого пенсіонера не буде перевищувати прожиткового мінімуму, встановленого для працездатної особи.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 травня 2022 року у справі № 369/3365/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104177524>.

8.5. Про умови отримання грошової допомоги при виході на пенсію за Законом України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування»

Для отримання визначеної пунктом 7-1 розділу «Прикінцеві положення» Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» грошової допомоги при виході на пенсію за цим Законом особа має дотриматися таких вимог:

- станом на день досягнення пенсійного віку працювати в установах державної або комунальної форми власності на посадах, робота на яких дає право на призначення пенсії за вислугу років відповідно до пунктів «е»–«ж» статті 55 Закону України «Про пенсійне забезпечення»;
- пенсія має призначатися особі вперше (тобто особи, які отримували пенсію раніше і з будь-яких причин перестали її отримувати право на зазначену грошову допомогу втратили);
- станом на день звернення за призначенням пенсії особа повинна мати страховий стаж на зазначених вище посадах (для чоловіків – 35 років, для жінок – 30 років).

У разі якщо на день досягнення пенсійного віку особа не має відповідного спеціального стажу, то така особа може «відтермінувати» реалізацію свого права виходу на пенсію задля набуття спеціального стажу, необхідного для отримання грошової допомоги.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 15 червня 2022 року у справі № 200/854/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104793895>.

8.6. Про визначення коефіцієнта заробітної плати для перерахунку пенсії особі, яка після призначення пенсії продовжила працювати

Чинне законодавство не наділяє орган Пенсійного фонду України правом самостійно змінювати періоди страхового стажу, за які взято заробітну плату для обчислення розміру пенсії при її призначенні або останньому перерахунку

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 29 червня 2022 року у справі №160/1052/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105024691>.

9. Справи щодо загальнообов'язкового державного соціального страхування

9.1. Про обов'язок Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності здійснювати фінансування страхувальників-роботодавців у встановлені законодавством строки

Чинним законодавством України не встановлено права Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності не здійснювати фінансування страхувальників-роботодавців для надання матеріального забезпечення найманим працівникам протягом десяти робочих днів після надходження заяви від страхувальників-роботодавців з підстави непроведення перевірки, несвоєчасного

проведення чи призупинення позапланової перевірки. У разі надмірної сплати нарахованих застрахованим особам сум матеріального забезпечення такі кошти можуть бути стягнуті в судовому порядку.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 22 червня 2022 року у справі № 816/826/17 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104904108>.

10. Справи щодо соціального захисту сімей із дітьми

10.1. Про обов'язкову умову для виникнення права на отримання матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (вагітність та пологи)

Право на отримання матеріального забезпечення у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності (вагітність та пологи) настає за умови, якщо особа є застрахованою особою у розумінні положень законів України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування» та «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», з доходу якої сплачувався єдиний внесок.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 січня 2022 року у справі № 400/770/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103035059>.

10.2. Про визначення суб'єкта, до повноважень якого належить вирішення питання щодо ліквідації дитячого будинку сімейного типу

Положення про дитячий будинок сімейного типу, затверджене постановою Кабінету Міністрів від 26 квітня 2002 року № 564 ототожнює поняття «ліквідація» та «припинення функціонування» дитячого будинку сімейного типу (ДБСТ). У зв'язку з викладеним питання ліквідації ДБСТ належить до повноважень органу, який його створив.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 травня 2022 року у справі № 320/6514/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191364>.

11. Справи щодо праці та зайнятості населення

11.1. Про необхідність підтвердження доказами наявності фактичних обставин при розгляді заяви про забезпечення позову у справах про оскарження постанов органів Держпраці про накладення штрафу та їх оцінки судом

Підтвердження доказами наявності фактичних обставин є достатнім обґрунтуванням при розгляді судом заяви про забезпечення позову у справах про оскарження постанов органів Держпраці про накладення штрафу. Суд у кожному випадку, виходячи з конкретних доказів, має оцінювати всі обставини в сукупності та в ухвалі про забезпечення позову навести мотиви, з яких він дійшов висновку,

що невжиття таких заходів може істотно ускладнити / унеможливити виконання рішення суду або ефективний захист чи поновлення порушених або оспорюваних прав / інтересів позивача, а також вказати, у чому будуть полягати дії, направлені на відновлення прав позивача, оцінити складність вчинення цих дій, установити, що витрати, пов'язані з відновленням прав, будуть значними.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо захисту соціальних прав від 1 червня 2022 року у справі № 380/4273/21 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/104593158>.

11.2. Про оформлення вимоги щодо надання документів, необхідних для проведення інспекційного відвідування інспектором праці

Вимога про надання документів, необхідних для проведення інспекційного відвідування, має складатися інспектором праці у письмовому вигляді та за встановленою формою.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2022 року у справі № 420/4492/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034013>.

11.3. Про особливості перевірки громадських організацій органами Держпраці

Приписи Конвенції Міжнародної організації праці 1947 року № 81 про інспекцію праці у промисловості й торгівлі, Конвенції Міжнародної організації праці 1969 року № 129 про інспекцію праці в сільському господарстві, Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», якими керуються органи Держпраці при проведенні перевірки, не поширюються на громадські неприбуткові організації, оскільки вони не здійснюють господарської діяльності.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 13 квітня 2022 року у справі № 280/3866/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103946153>.

11.4. Про неправомірність проведення перевірки додержання законодавства про працю на підставі визнаного судом нечинним Порядку здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю

Постановою Шостого апеляційного адміністративного суду від 14 травня 2019 року у справі № 826/8917/17 визнано нечинною постанову Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 року № 295 «Деякі питання реалізації статті 259 Кодексу законів про працю України та статті 34 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», якою затверджено Порядок здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю, який визначає процедуру здійснення державного контролю за додержанням законодавства про працю юридичними особами (включаючи їх структурні та відокремлені підрозділи, які не є юридичними особами) та фізичними

особами, які використовують найману працю. Отже, проведення інспекційного відвідування на підставі положень зазначеного Порядку є неправомірним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 620/244/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104026076>.

11.5. Про важливість належного заповнення табеля обліку використання робочого часу

Оскільки заповнений належним чином табель обліку використання робочого часу є підставою для здійснення нарахування та виплати працівникові заробітної плати, то його достовірне і правильне оформлення відповідно до вимог законодавства – важлива передумова для дотримання трудових гарантій особи, зокрема щодо оплати праці в повному розмірі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 18 травня 2022 року у справі № 819/939/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104361416>.

12. Справи у сфері культури

12.1. Про відсутність у законодавстві норм, які б визначали чіткий перелік осіб, віднесених до борців за незалежність України у ХХ столітті

Приписи Закону України «Про правовий статус та вшанування пам'яті борців за незалежність України у ХХ столітті» не містять вичерпного переліку осіб, віднесених до борців за незалежність України у ХХ столітті, щодо яких застосовуються його положення в частині надання правового статусу та вшанування пам'яті. Цей Закон не передбачає встановлення порядку визнання належності конкретної особи до відповідної організації, перелік яких установлено у статті 1 вказаного Закону, а також надання статусу борця за незалежність України у ХХ столітті такій особі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 червня 2022 року у справі №640/5971/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104904083>.

РОЗДІЛ 3. Справи, розглянуті судовою палатою з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян

1. Справи щодо статусу народного депутата України, депутата місцевої ради, організації діяльності представницьких органів влади

1.1. Про порядок проведення громадського обговорення згідно з вимогами Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад»

Норми Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» не встановлюють умов щодо кількості членів територіальних громад, які залучаються

до обов'язкового громадського обговорення, та обмежень на проведення громадських обговорень в робочі дні.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 5 травня 2022 року у справі № 815/2554/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191514>.

2. Справи щодо захисту політичних (крім виборчих) та громадянських прав

2.1. Про підстави ухвалення рішення про заборону особі в'їзду в Україну у зв'язку з невиконанням такою особою рішень суду або органів державної влади саме під час попереднього перебування на території України

Необізнаність позивача з наявною стосовно нього низкою виконавчих проваджень щодо стягнення з нього на користь держави та фізичних осіб грошових коштів, а також відсутність саме на дату прийняття рішення щодо заборони в'їзду в Україну у позивача невиконаних майнових зобов'язань не може спростовувати самого факту існування таких, що не виконані позивачем, судових рішень, які набрали законної сили.

Положеннями статті 13 Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» як однієї з підстав для прийняття рішення про заборону особі в'їзду в Україну визначено невиконання такою особою рішень суду або органів державної влади саме під час попереднього перебування на території України, а не факт наявності відкритих виконавчих проваджень щодо цієї особи станом на день вирішення органом ДМС питання про заборону в'їзду в Україну.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2022 року у справі № 200/9761/20-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034176>.

2.2. Про порядок реєстрації місця проживання

При здійсненні процедури реєстрації / зняття з реєстрації місця проживання особи застосування положень підзаконних нормативно-правових актів можливе лише в тому випадку, якщо такі нормативно-правові акти не суперечать положенням Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» та Правил реєстрації місця проживання, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 02 березня 2016 року № 207.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 січня 2022 року у справі № 420/1066/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103034189>.

2.3. Про відповідність вимогам законодавства підстав обмеження у в'їзді на тимчасово окуповану територію

Абзац третій підпункту 1 пункту 22 Порядку в'їзду осіб, переміщення товарів на тимчасово окуповані території у Донецькій та Луганській областях і виїзду осіб, переміщення товарів з таких територій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів

України від 17 липня 2019 року № 815, згідно з яким підставою для відмови у в'їзді на тимчасово окуповану територію є те, що в базах даних Держприкордонслужби наявна інформація про заборону особі виїзду з України, не містить додаткових обмежень порівняно зі статтею 20 Закону України «Про Державну прикордонну службу України».

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 травня 2022 року у справі № 640/7698/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104548653>.

3. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо звільнення з публічної служби

3.1. Про порядок визначення результатів службової діяльності державних службовців без проведення оціночної співбесіди

Абзац перший пункту 37 Типового порядку проведення оцінювання результатів службової діяльності державних службовців, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2017 року № 640, визначає коло осіб, які мають бути залучені до проведення оціночної співбесіди для визначення результатів виконання завдань. Буквальне тлумачення цього пункту вказує на те, що за загальним правилом до цих суб'єктів належить і сам державний службовець, діяльність якого є предметом оцінювання. Натомість в абзаці другому пункту 37 зазначеного Типового порядку йдеться про винятки з указанного правила. Так, визначення результатів виконання завдань проводиться без оціночної співбесіди в разі: 1) тимчасової відсутності державного службовця; 2) його повторної неявки для проходження співбесіди.

Наведена норма дозволяє суб'єкту владних повноважень обрати два варіанти поведінки: визначити результати виконання завдань без проведення оціночної співбесіди, тобто без участі державного службовця, або призначити повторну дату для її проведення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 червня 2022 року у справі № 420/361/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104904571>.

4. Справи, що виникають із відносин публічної служби, зокрема щодо проходження служби

4.1. Про порядок ухвалення рішення про зміну структури виконавчого апарату органу місцевого самоврядування та його штатної чисельності, а також витрат на утримання ради та її виконавчого комітету

Оскільки відповідно до пункту 3 частини першої ст. 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» рішення про затвердження за пропозицією голови ради структури виконавчого апарату ради, його чисельності, встановленої відповідно до типових штатів, затверджених Кабінетом Міністрів України, витрат на утримання ради та її виконавчого комітету приймається виключно відповідними радами на їх пленарних засіданнях, то питання про зміну структури виконавчого апарату ради та його штатної

чисельності, а також витрат на утримання ради та її виконавчого комітету повинні вирішуватись у такому ж порядку, тобто відповідною радою на її пленарному засіданні за пропозицією голови ради.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 9 лютого 2022 року у справі № 500/2281/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103281802>.

4.2. Про порядок проведення індексації грошового забезпечення

Підставою для встановлення базового місяця індексації є підвищення посадових окладів особи. Тобто початком відліку для обчислення індексу споживчих цін є місяць підвищення посадового окладу. З цього місяця значення індексу споживчих цін приймають за 1 або 100 відсотків, а приріст індексу розраховується з наступного місяця. При цьому нарахування індексації проводиться в місяці, наступному за місяцем, у якому був офіційно опублікований індекс інфляції.

Місяць, у якому відбулося підвищення оплати праці (суми її постійних складових), є базовим при проведенні індексації.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 квітня 2022 року у справі № 420/3593/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104044795>.

4.3. Про рівнозначність понять «грошове забезпечення» і «заробітна плата», які використано в законодавстві, що регулює трудові правовідносини

Поняття «грошове забезпечення» і «заробітна плата», які використано в законодавстві, що регулює трудові правовідносини, є рівнозначними. Рівнозначність цих понять обумовлена наявністю у сторін прав і обов'язків щодо оплати праці, умов їх реалізації та наслідків, що мають настати в разі невиконання цих обов'язків, і врегульована спеціальним законодавством: Законом України «Про оплату праці», КЗпП України, а також іншими підзаконними нормативними актами.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 травня 2022 року у справі № 500/555/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104487749>.

5. Справи щодо примусового виконання судових рішень і рішень інших органів

5.1. Про відсутність обов'язку державного виконавця повідомляти боржника про опис майна

Як Законом України «Про виконавче провадження», так й Інструкцією з організації примусового виконання рішень, затвердженою наказом Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 року № 512/5, не передбачено обов'язок державного виконавця повідомляти боржника про опис майна.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 2 червня 2022 року у справі № 480/5060/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104593363>.

5.2. Про реалізацію повноважень органу опіки і піклування за статтею 177 Сімейного кодексу України

Для вирішення питання отримання відповідного дозволу органів опіки і піклування для передачі на реалізацію майна дитини в межах виконавчого провадження саме виконавець має звертатися до вказаного органу, який повинен визначати найкращий захист прав неповнолітніх дітей. При цьому стягувач задля захисту своїх прав у межах виконавчого провадження, при здійсненні якого є підстави для отримання дозволу згідно з вимогами статті 177 Сімейного кодексу України, може оскаржити до суду певні дії виконавця щодо виконання останнім обов'язку стосовно отримання дозволу на реалізацію майна боржника.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 30 червня 2022 року у справі № 520/17354/2020 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/105025357>.

6. Справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно здійснення публічних закупівель

6.1. Про підстави для відміни торгів та визнання їх такими, що не відбулися

Частини перша та друга статті 31 Закону України «Про публічні закупівлі» розмежовують підстави для відміни торгів та визнання їх такими, що не відбулися. З моменту визначення переможця торгів та встановлення відповідності пропозиції такої особи (переможця) вимогам тендерної документації та вимогам Закону України «Про публічні закупівлі» неможливо відмінити торги у порядку, передбаченому частиною 2 статті 31 вказаного Закону. Водночас, скорочення видатків на здійснення закупівлі товарів, робіт і послуг, відповідно до абз. 3 частини 2 статті 31 вказаного Закону може бути підставою для визнання торгів такими, що не відбулися.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 3 лютого 2022 року у справі № 120/2191/19-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103036004>.

6.2. Про перелік кваліфікаційних критеріїв згідно із Законом України «Про публічні закупівлі»

Суб'єкт владних повноважень не може самостійно тлумачити та розширювати перелік кваліфікаційних критеріїв, які містяться у статті 16 Закону України «Про публічні закупівлі», оскільки перелік таких кваліфікаційних критеріїв є вичерпним.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 28 квітня 2022 року у справі № 160/16713/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104112735>.

6.3. Про вимоги до тендерної документації у випадках, коли предметом закупівлі є роботи, які потребують спеціального дозволу (ліцензії)

Якщо предметом закупівлі є роботи, які потребують спеціального дозволу (ліцензії), то учасник тендерної закупівлі повинен надавати замовникові всі дозвільні документи

на виконання таких робіт або ж подавати тендерному комітетові інформацію про субпідрядника, якого він планує залучати до виконання таких робіт, надаючи засвідчені копії дозвільних документів на здійснення цих робіт, які повинен мати субпідрядник, незалежно від вартості договору про закупівлю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 квітня 2022 року у справі № 640/20549/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104008975>.

6.4. Про відмінності в тексті договору від його проекту, які не впливають на результат тендеру

Умови договору про закупівлю не повинні саме сутнісно, змістом виходити за межі тендерної пропозиції (за винятком тих випадків, які передбачає Закон України «Про публічні закупівлі»). Несуттєві відмінності умов договору про закупівлю від його проекту, які за своїм наповненням не визначають нових договірних зобов'язань, не звужують чи, навпаки, не розширюють договірних зобов'язань сторін, які витікають із тендерних пропозицій і тендерної документації і не суперечать останнім, не можуть мати наслідком нікчемність договору про закупівлю.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 4 травня 2022 року у справі № 160/6513/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104191330>.

7. Справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно бюджетної системи й бюджетного процесу; державного боргу

7.1. Про визначення суб'єкта контролю за бюджетами районних та міських рад

Контроль за бюджетами районних та міських (міст обласного значення) рад і бюджетів об'єднаних територіальних громад, що створюються згідно із законом та перспективним планом формування територій громад, належить до компетенції обласних державних адміністрацій.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 20 січня 2022 року у справі № 817/49/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103029640>.

8. Справи щодо реалізації державної політики у сфері економіки та публічної фінансової політики, зокрема стосовно процедур здійснення контролю Рахунковою палатою, Державною аудиторською службою України, державного фінансового контролю

8.1. Про значення довідки зустрічної звірки для підприємств, установ і організацій, на яких вона проводиться

Результати зустрічної звірки фіксуються у довідці, примірники якої долучаються до акта ревізії об'єкта контролю, на підставі якого орган державного фінансового контролю має право відповідно до статті 10 Закону України «Про основні засади

здійснення державного фінансового контролю в Україні» пред'явити керівникам й іншим особам підприємств, установ та організацій, що контролюються, обов'язкові до виконання вимоги щодо усунення виявлених порушень законодавства. Водночас вимоги органу державного фінансового контролю можуть бути адресовані виключно підконтрольним установам і є обов'язковими до виконання лише в частині усунення допущених порушень законодавства.

Отже, сама по собі довідка зустрічної звірки та зафіксовані в ній дані не тягнуть будь-яких юридичних наслідків для підприємств, установ і організацій, на яких вона проводиться.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 червня 2022 року у справі №160/7717/19 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104975534>.

9. Справи щодо забезпечення громадського порядку й безпеки, національної безпеки та оборони України

9.1. Про повноваження Держпраці щодо неналежного розслідування нещасних випадків

Держпраці та його територіальні органи, зважаючи на свій правовий статус і обсяг повноважень, повинні реагувати на випадки неналежного розслідування нещасних випадків і вимагати їх усунення.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 19 січня 2022 року у справі № 380/5945/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103029620>.

9.2. Про порядок проведення опитування, заповнення форми оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та постановлення термінового заборонного припису

У частині четвертій статті 25 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» не встановлено прямого зобов'язання стосовно проведення опитування, заповнення форми оцінки ризиків вчинення домашнього насильства та винесення термінового заборонного припису стосовно кривдника одним і тим же працівником уповноваженого органу.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 17 лютого 2022 року у справі № 380/952/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103402383>.

9.3. Про вимоги до рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів

Рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів ухвалюється в разі, якщо такий обіг становить загрозу для життя та/або здоров'я людини. Рішення про тимчасове припинення обігу харчових продуктів повинно обмежувати відповідну господарську діяльність лише в частині, що є необхідною та достатньою для усунення загрози для життя та/або здоров'я людини, і має визначати, який

конкретний вид діяльності підлягає тимчасовому припиненню та з використанням якої потужності (її частини).

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 26 травня 2022 року у справі № 810/3710/18 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104487771>.

9.4. Про значення дотримання процедури відібрання зразків харчової продукції під час контрольного заходу для їх подальшого лабораторного дослідження

Дотримання суб'єктом владних повноважень процедури відбору зразків продукції разом із належним виконанням суб'єктом владних повноважень обов'язку зі створення умов для можливості майбутнього проведення арбітражного лабораторного дослідження (випробування) є безумовною гарантією права виробника на оспорування власних суджень органу публічної інформації під час контролю за обігом харчових продуктів.

Недотримання цих гарантій створює безумовний, нездоланий і непереборний дефект у реалізації власної функції контролю в частині повноти та достовірності висновків перевірки

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 1 червня 2022 року у справі № 520/7640/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104611589>.

РОЗДІЛ 4. Процесуальні питання

1. Процесуальні строки

1.1. Про мету продовження процесуального строку, встановленого судом

Метою продовження процесуального строку, встановленого судом, є сприяння особі в реалізації процесуального права та/або виконанні процесуального обов'язку.

Доцільність продовження процесуального строку обумовлюється рівнем імовірності, наскільки таке продовження буде ефективним у контексті не тільки реалізації особою процесуального права та/або виконання процесуального обов'язку, а й правової визначеності учасників матеріально-правових відносин, спір між якими вирішується із застосуванням процесуальних засобів.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 16 лютого 2022 року у справі № 620/2968/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103402160>.

1.2. Про продовження процесуального строку у період дії воєнного стану

Факт запровадження воєнного стану не може бути підставою для безумовного продовження процесуального строку, відстрочення, розстрочення чи звільнення від сплати судового збору у всіх абсолютно випадках, зокрема, якщо подання касаційної

скарги з невідповідністю її вимогам статті 330 Кодексу адміністративного судочинства України відбулося ще до запровадження воєнного стану.

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 12 травня 2022 року у справі № 640/7077/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104300425>.

1.3. Про поновлення процесуальних строків у період дії воєнного стану

Невиконання вимог процесуального закону щодо належного оформлення касаційної скарги, та як наслідок, повернення заявнику касаційної скарги належать до об'єктивних обставин особливого і непереборного характеру, які можуть зумовити перегляд остаточного й обов'язкового судового рішення закінчення строку його касаційного оскарження, а отже, не свідчить про наявність поважних підстав для поновлення цього строку.

Детальніше з текстом ухвали Верховного Суду від 18 травня 2022 року у справі № 802/592/17-а можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104361501>.

2. Судові виклики та повідомлення

2.1. Про забезпечення справедливого судового розгляду справ у період дії воєнного стану

Суд апеляційної інстанції, ухвалюючи постанову без участі сторін, які виявили бажання бути присутніми в судовому засіданні, у період дії правового режиму воєнного стану, розуміючи об'єктивні ускладнені обставини щодо можливості сторін прибути до суду (наприклад, призов на військову службу, переїзд до іншого міста, затори тощо), з метою забезпечення права учасників справи брати участь у судовому процесі, має здійснити дії для забезпечення справедливого судового розгляду.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 31 травня 2022 року у справі № 140/8301/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/104548549>.

3. Представники

3.1. Про можливість подання представником довіреності в електронній формі без нотаріального посвідчення

Довіреність, видана із дотриманням правил, не вимагає будь-якого засвідчення і є належним документом, що підтверджує повноваження представника в суді. Правила засвідчення копій довіреностей, виданих у паперовій формі, неможливо застосувати до електронних довіреностей, сформованих учасником справи в підсистемі «Електронний суд»

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 10 лютого 2022 року у справі № 560/11791/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103129035>.

4. Судове рішення

4.1. Про підстави роз'яснення судового рішення

Рішення суду може бути роз'яснено у разі, якщо без такого роз'яснення його важко виконати, оскільки існує значна ймовірність неправильного його виконання внаслідок неясності резолютивної частини рішення. Тобто роз'яснення рішення суду – це засіб виправлення недоліків судового акта, який полягає в усуненні неясності судового акта і викладенні рішення суду у більш ясній і зрозумілій формі.

Отже, в ухвалі про роз'яснення судового рішення суд викладає більш повно та зрозуміло ті частини рішення, розуміння яких викликає труднощі, не змінюючи при цьому суть рішення і не торкаючись питань, які не були предметом судового розгляду. При цьому роз'ясненню підлягає рішення, яким справу вирішено по суті.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2022 року у справі № 160/3964/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103539468>.

5. Додаткове судове рішення

5.1. Про додаткове судове рішення

Додатковими судовими рішеннями є додаткова постанова чи додаткова ухвала, якими вирішуються окремі правові вимоги, що не вирішені основним рішенням, та за умови, якщо з приводу позовних вимог досліджувались докази (для постанов) або вирішені не всі клопотання (для ухвал). Крім того, додаткові постанови (ухвали) можуть прийматися (постановлятися) у випадку, зокрема, якщо судом при ухваленні основного судового рішення не визначено способу його виконання. Отже, додаткове судове рішення є засобом усунення неповноти судового рішення (постанови чи ухвали), внаслідок якої залишилися невирішеними певні вимоги особи, яка бере участь у справі.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 23 лютого 2022 року у справі № 160/3964/20 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103539464>.

6. Апеляційне оскарження судових рішень

6.1. Про дотримання строку подання апеляційної скарги на рішення суду першої інстанції, ухваленого за правилами статті 287 КАС України

Спеціальний (десятиденний) строк на апеляційне оскарження рішення суду першої інстанції у справах щодо рішень, дій або бездіяльності органу державної виконавчої служби, приватного виконавця, встановлений статтею 287 КАС України, є імперативним та обов'язковим для його застосування в цій категорії справ незалежно від суб'єктного складу сторін в адміністративному процесі. У разі пропуску

такого строку може порушуватися питання про його поновлення відповідно до частини третьої статті 295 КАС України

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду у складі судової палати з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян від 9 червня 2022 року у справі № 300/1617/20 можна ознайомитися за посиланням – <http://reyestr.court.gov.ua/Review/104694594>.

7. Визначення юрисдикції спорів

7.1. Про перелік випадків, у яких апеляційний адміністративний суд розглядає справи як суд першої інстанції

Вичерпний перелік випадків, у яких апеляційний адміністративний суд розглядає справи як суд першої інстанції, містить лише стаття 22 КАС України, і до цього переліку оскарження дій або бездіяльності державного виконавця не включено.

Це єдина правова норма, яка регулює підсудність справ апеляційним адміністративним судам як судам першої інстанції, будь-яка інша правова норма не може розширювати цей перелік.

Детальніше з текстом постанови Верховного Суду від 8 лютого 2022 року у справі № 855/41/21 можна ознайомитися за посиланням – <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103128669>.

Огляд судової практики Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду за I півріччя 2022 року / Упоряд.: управління забезпечення роботи судової палати з розгляду справ щодо податків, зборів та інших обов'язкових платежів секретаріату Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду; правове управління (I) департаменту аналітичної та правової роботи апарату Верховного Суду. Київ, 2022. – 38 с.

Застереження: видання містить короткий огляд деяких судових рішень. У кожному з них викладено лише основний висновок щодо правового питання, яке виникло у справі. Для правильного розуміння висловленої в судовому рішенні правової позиції необхідно ознайомитися з його повним текстом, розміщеним у Єдиному державному реєстрі судових рішень.

Стежте за нами онлайн:

 fb.com/supremecourt.ua

 t.me/supremecourtua

 @supremecourt_ua